

Javaslat

„Rákos Sándor költő munkássága”

Települési Értéktárba történő felvételéhez

Készítette:
Farkas Nikoletta

Móricz Pál Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény

Benyújtotta: Buczkó József

Móricz Pál Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény igazgatója

(P.H.)

Hajdúnánás, 2016. november 17.

• **A JAVASLATTEVŐ ADATAI**

A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Móricz Pál Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név:	Buczko József, Móricz Pál Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény igazgatója (Farkas Nikoletta)
Levelezési cím:	4080 Hajdúnánás, Bocskai utca 12-14.
Telefonszám:	52/381-941
e-mail cím.	konyvtarhnanas@freemail.hu nanaskonyvtar@gmail.com

• **A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI**

1. A nemzeti érték megnevezése:

Rákos Sándor költő munkássága

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

Hajdúnánás

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

☒ települési	☐ tájegységi	☐ megyei	☐ külföldi magyarság
--	-------------------------------------	---------------------------------	---

- **A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:**

ÉLETÚTJA:

Rákos Sándor 1921. november 25-én született Újfehértó-Kálmánházán. Apja néptanító volt. Középiskolába először Hajdúnánáson később Nyíregyházán járt. 1942-1944 közt Budapesten közgazdasági tanulmányokat folytatott. 1944-1946-ban a Magyar Nép munkatársa volt. 1946-tól a Mokép sajtóosztályán dolgozott. Majd 1945 után újságíró lett előbb Nyíregyházán, később Budapesten. 1949-től a Révai Kiadó, majd pedig a Szépirodalmi Könyvkiadó szerkesztője volt. 1951-től szabadfoglalkozásúként tevékenykedett.

Budapestre érkezését követően alkalma nyílt Szabó Lőrinc majd pedig Füst Milán véleményét is kikérdezni műveiről.

Felesége az ismert színész és előadóművész Szentpál Mónika volt. Két gyermekük született, mindkettő pedagógus lett.

A költő 1999. december 25-én hunyt el Budapesten.

MUNKÁSSÁGA:

Rákos Sándor nagyon fiatalon kezdett verselni. Első verseinek születésekor még írni sem tudott, így azokat csak fejben rögzítette. Nyomatásban először diákkori versei jelentek meg. 1946-tól voltak olvashatóak különböző napilapokban és folyóiratokban. Első önálló verseskötete 1949-ben jelent meg. Korai köteteit a tragikus, lázadó hangnem, az élet reménytelenségének kifejezése jellemzi.

Kipróbálta magát kritikák és esszék írásában is és műfordítói tevékenysége is kiemelkedőnek számított. Az ékírásos akkád eposzokat tartalmazó műfordítás-gyűjteménye 1960-ban jelent meg Gilgames címmel. Rákos Sándor bevallása szerint Hajdúnánásnak köszönheti a Károli-biblia ismeretét, ami segítette őt akkád fordításaiban.

A költő korai éveiben kevésbé volt aktív, kötetei megjelenése közt nagyobb idők teltek el. Ennek oka saját visszaemlékezése szerint egy hosszú betegség leküzdése volt.

A gyermekvilág is megihlette a költőt. Gyermekversei játékosak, vidámak, érdekes rímelésűek, árnyalt ritmikájúak. Derűs hangvételük miatt gyorsan szívükbe zárják a gyerekek. Meséiben képzeletbeli utazásokra viszi olvasóit.

Alkotását a bensőséges hangvétel jellemezte, mely gazdag élményanyaggal ötvöződött.

Háromszor tüntették ki József Attila-díjjal: 1958-ban, 1963-ban és 1975-ben. 1981-ben Füst Milán-jutalomban részesült. 1988-ban Déry-díjas lett. 1990-ben elnyerte a Művészeti Alap nagydíját. 1996-ban Arany János-díjjal jutalmazták. Egy évvel később a Soros-díjat is elnyerte. 1998-ban pedig Kossuth-díjjal is kitüntették.

• *Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:*

Tisztelettel kérjük Rákos Sándor *Hajdú-Bihar Megyei Értéktárba* történő besorolását, az alábbiak okán:

Rákos Sándor, a 20. század ismert és elismert költője hajdúnánási diák volt, alkotását segítő ismeretét részben a várostól kapta. Munkásságát többször kitüntetésekkel is díjazták. Számos önálló kötete jelent meg.

Fő művei:

- Bujdosók fejedelme 1943 (regény)
- Az eb válaszol 1949 (versek)
- Férfikor 1952 (versek)
- A tűz udvarában 1957 (versek)
- Szegények vonulása 1959 (versek, műfordítások)
- A fény felé 1959
- Gilgames 1960 (műfordítások)
- Fák viharában 1962 (válogatott versek)
- Táguló körök 1965 (versek)
- Hét zöld csillag 1969 (gyermekversek)
- Kiáltásnyi csönd 1969 (versek)
- Meztelen arc 1971 (versek)
- Kisfiú idegenben 1971 (gyermekversek)
- Az elmék jelene 1973 (versek)

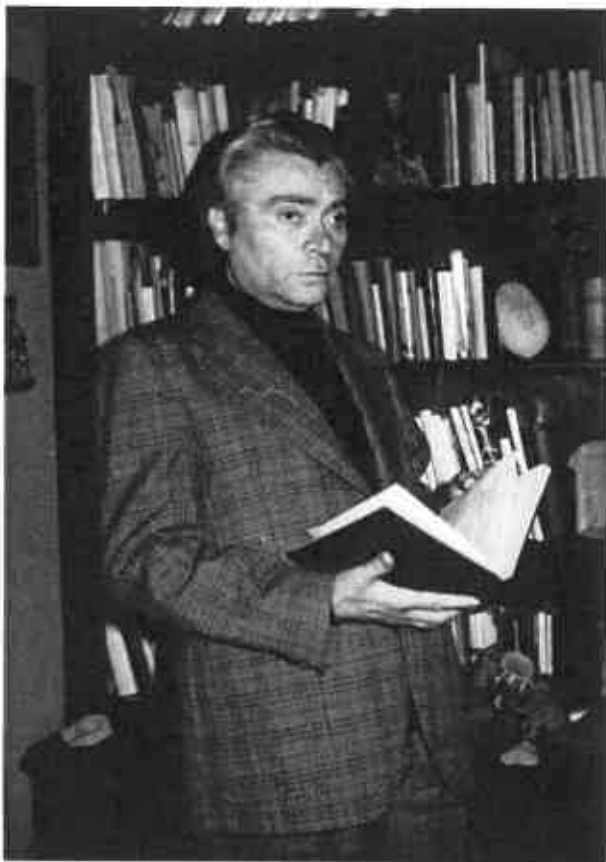
- Elforgó ég 1974 (napló, tanulmány)
 - Harc a Madárral 1980 (versek)
 - Társasmonológ 1982 (versek)
 - A tűz kérése 1984 (versek)
 - Gyikpalota 1984 (gyermekversek)
 - A király és az úrutazó 1985 (gyermekversek)
 - Két vers között 1990 (versek)
 - Csörte 1991 (versgyűjtemény)
 - Senki úr Semmibe indul 1996 (versek)
 - Válogatott versek 1998 (versek)
 - Verses abc kicsiknek, nagyobbaknak 1999 (gyermekversek)
- ***A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):***
- *Látogatóban II.: Rákos Sándor (Budapest, 1971. 308-316. p., 554-555. p.)*
 - *Ki kicsoda a mai magyar gyermekirodalomban? (Budapest 1988. 134-135. p.)*
 - *Tekintet: Rákos Sándor: Visszaszámlálás (1988. 1. sz. 50-57. p.)*
 - *Tóbiás Áron: Írói vallomások: Rákos Sándor: Önarckép (Budapest, 1971. 118-121. p.)*
 - *Új magyar irodalmi lexikon Budapest, 2000. 1824-1825. p.*

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: -

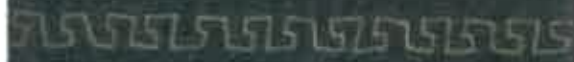
III. MELLÉKLETEK

- *Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja:*

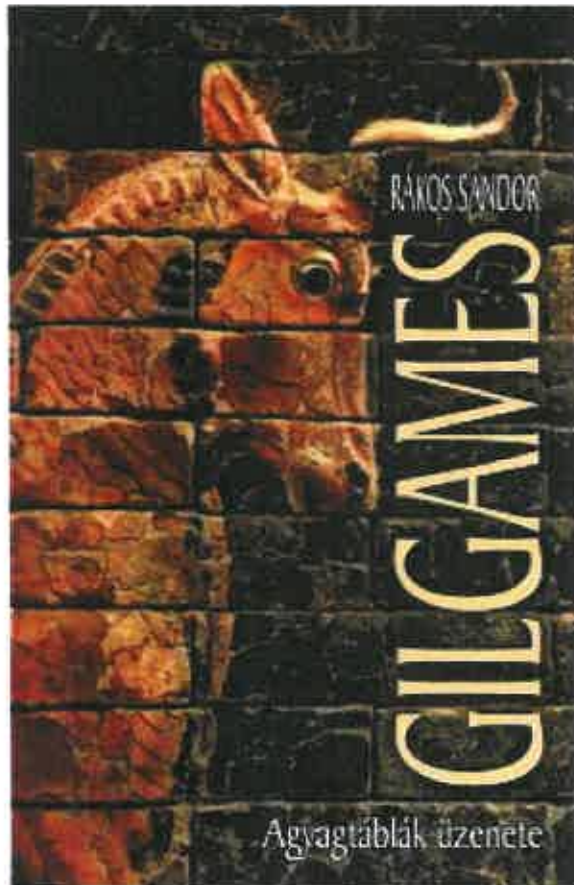

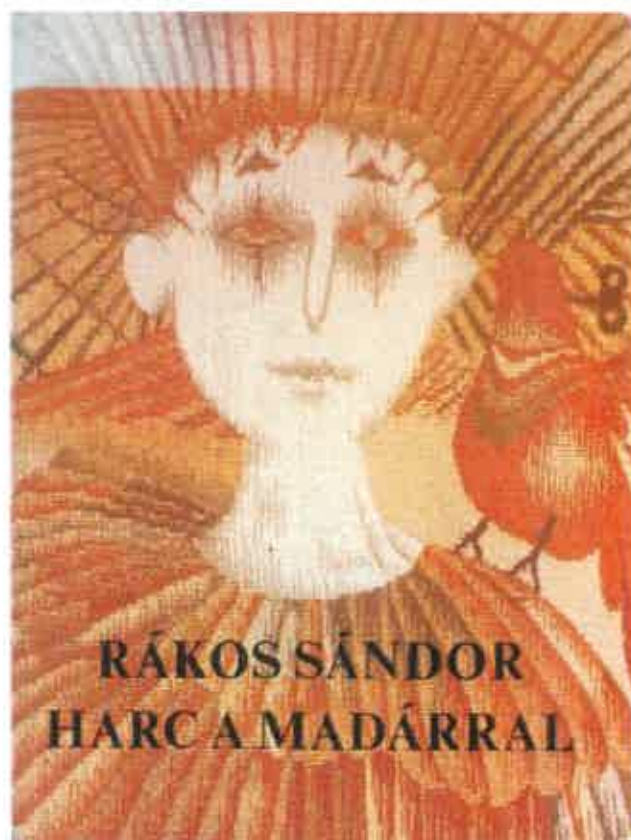
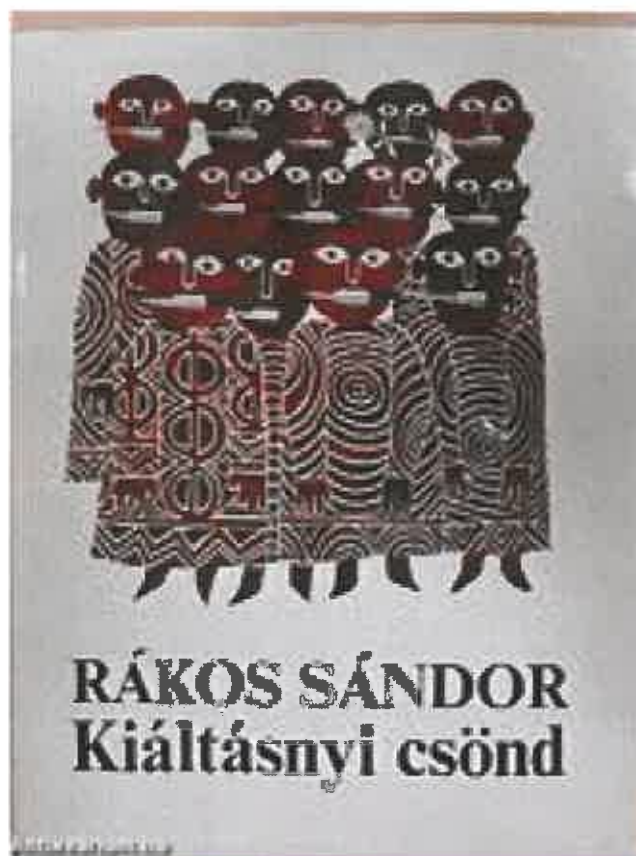

RÁKOS SÁNDOR

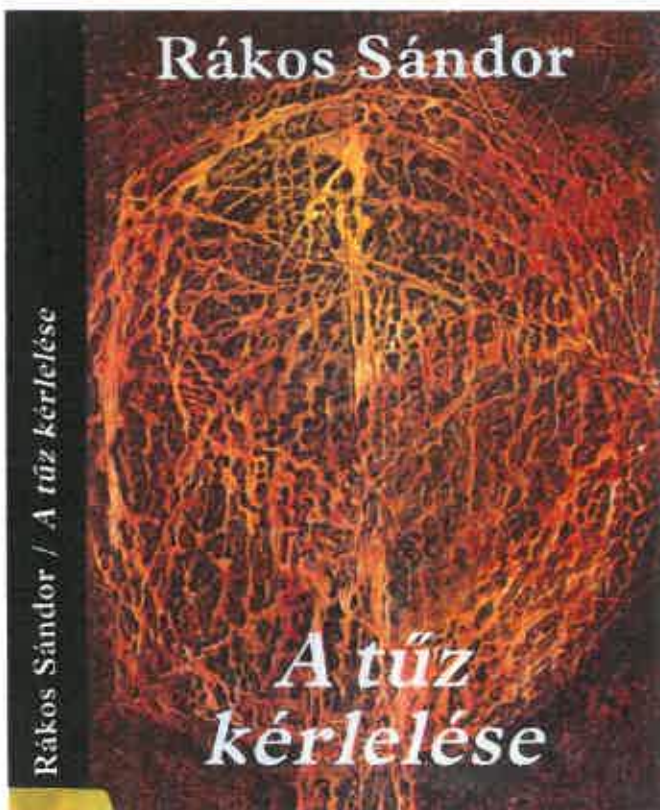
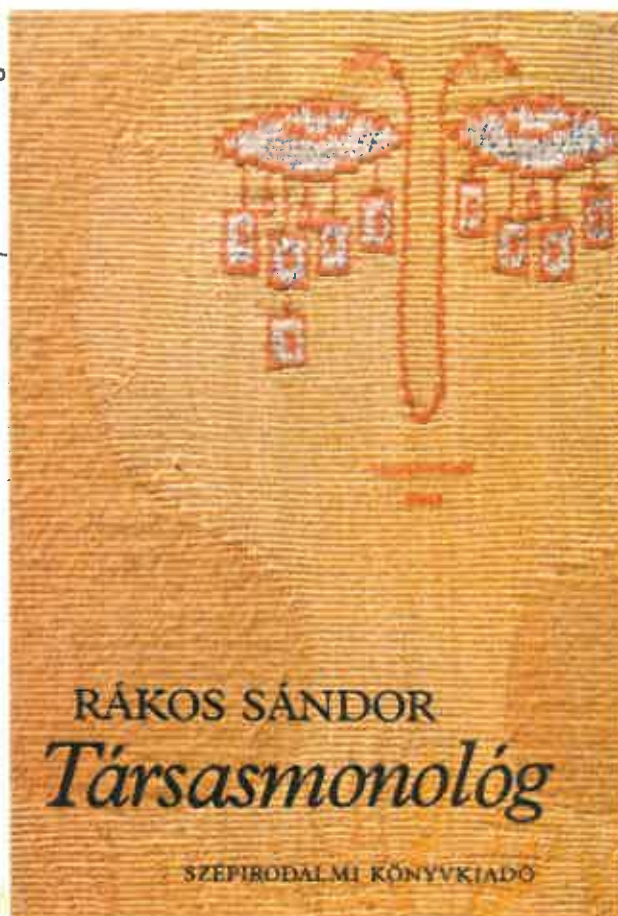

A TŰZ
UDVARÁBAN

RAKOS SÁNDOR / *Társasmonológ*

Rákos Sándor

*Két vers
között*

RÁKOS SÁNDOR

BELVÁROSI KÖNYVTÁR

Senki úr
Semmibe indul

- ***A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek:***

- ***A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat:***